

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของ
นิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Factors Affecting the Decision to Choose an Establishment in the Vocational
Experience Training of Students at the College of Social Communication
Innovation Srinakharinwirot University

ณัฐนันท์ สุวงศ์ษา¹, อาอีชะห์ สะนิง^{2*}
Nattanan Suwongsa¹, Aishah Saning^{2*}

¹ วิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

¹ College of Social Communication Innovation, Srinakharinwirot University

^{2*} วิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

^{2*} College of Social Communication Innovation, Srinakharinwirot University

* Corresponding email: nattanans@g.swu.ac.th

Received: 22 กุมภาพันธ์ 2568; Revised: 11 มิถุนายน 2568; Accepted: 8 กรกฎาคม 2568

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และประโยชน์ที่รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม และประโยชน์ที่รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำแนกตามเพศ อายุ สาขา เกรดเฉลี่ยสะสม และสถานประกอบการที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 3) เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ส่งผลต่อประโยชน์ที่เกิดจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามปลายปิด โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 240 คน ที่มาจากการคำนวณขนาดตัวอย่าง โดยใช้สูตร ทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ที่มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อระดับการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด คือ ด้านชื่อเสียงองค์กร ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด คือ นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่มีผลประโยชน์ที่ดีสามารถสร้างกำไรได้ในระดับสูง นอกจากนี้ ความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดย

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด คือ ด้านประโยชน์ต่อนิสิต ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด คือ เกิดการพัฒนาตนเอง มั่นใจในตนเองมากขึ้น 2) นิสิตที่มี เพศ แตกต่างกันมีความคิดเห็นในการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยรวม แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ส่วนนิสิตที่มี อายุ สาขาวิชาเอก เกรดเฉลี่ยสะสม และสถานประกอบการที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นของการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 นิสิตที่มี เพศ แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ส่วนนิสิตที่มี อายุ สาขาวิชาเอก เกรดเฉลี่ยสะสม และสถานประกอบการที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และ 3) การตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่สามารถพยากรณ์ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้ ได้แก่ (1) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่มีผลประกอบการที่ดีสามารถสร้างกำไรได้ในระดับสูง และ (2) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่อยู่ใกล้บ้านหรือที่พัก ด้ร้อยละ 34.30

คำสำคัญ : การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ, การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ, สถานประกอบการ

ABSTRACT

This research aims to 1) study the level of decision making in choosing a workplace for professional experience training and the benefits received from the professional experience training of students of the College of Social Communication Innovation. 2) to compare opinions on decision making in choosing a workplace for professional experience training of students of the College of Social Communication Innovation and the benefits received from the professional experience training, classified by gender, age, branch, cumulative grade point average, and workplace for professional experience training. 3) to study the decision making in choosing a workplace for professional experience training that affects the benefits received from the professional experience training of students of the College of Social Communication Innovation. This is quantitative research with a closed-ended questionnaire as the research instrument. The sample group is 240 students who are practicing their professional experience, calculated from the sample size using the Taro Yamane formula at a level of error of 0.05 from simple random sampling. The data collected from the questionnaires were analyzed using statistics, including percentages, means, standard deviations, and comparisons using t-tests, one-way ANOVAs, and multiple regression analysis.

The research results found that 1) The respondents had opinions on the decision-making level of choosing a business to train their professional experience at a high level overall. The aspect with the highest average value was the organization's reputation. The issue with the highest average value was that students would choose to train their professional experience at a business with good performance

and high profitability. In addition, opinions on the benefits received from training their professional experience were at a high level overall. The aspect with the highest average value was that benefits to students were developed and that the issue with the highest average value was that self-development and increased self-confidence were created. 2) Students with different genders have different opinions in deciding to choose a workplace for their overall professional experience training at a significance level of 0.05. Students with different ages, majors, cumulative grade point averages, and workplaces for their professional experience training do not have different opinions in deciding to choose a workplace for their overall professional experience training at a significance level of 0.05. Students with different genders had different opinions on the benefits received from the professional experience training at a significance level of 0.05. Students with different ages, majors, cumulative grade point averages, and workplaces where they trained had no different opinions on the benefits received from the professional experience training at a significance level of 0.05., and 3) The decision to select a business for internship that can predict the benefits received from the internship are as follows: 1) Students will choose to internship in a business with good performance and can generate high level of profit and 2) Students will choose to internship in a business that is close to home or accommodation, 34.30 percent.

Keywords: Professional Experience Training, Internship, Establishment

บทนำ

การพัฒนาศักยภาพผู้คนในทุกช่วงวัยถือเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศให้มีความก้าวหน้าและยั่งยืน เนื่องจากส่งผลกระทบในหลากหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการศึกษา ที่ผ่านมามีภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีความพยายามจัดให้มีการวางแผนและกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคนและการปฏิรูปการศึกษามาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการจัดทำแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ที่มุ่งเน้นการผลิตคนให้ตรงกับความต้องการของตลาดและการพัฒนาบุคลากรด้านการศึกษาให้มีคุณภาพ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) โดยนักวิจัยหลายท่านได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาคน การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการพัฒนาทักษะแรงงานอย่างต่อเนื่อง เช่น นันทวัฒน์ ภัทรกรนันท์ (2560) แสดงให้เห็นว่านวัตกรรมการศึกษาตลอดชีวิตมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคน ในขณะที่ มนูญญา อีร์กัมปนาทาดา (2564) ชี้ให้เห็นว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นวิธีที่ดีในการนำความรู้ทฤษฎีมาใช้จริง เพื่อเตรียมความพร้อมนักศึกษาให้ทำงานได้จริงเมื่อจบการศึกษา ทำให้สถาบันการศึกษาและองค์กรต่าง ๆ ร่วมมือกันจัดกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพก่อนสำเร็จการศึกษา และพร้อมเพื่อปฏิบัติงานจริงทั้งความรู้และทักษะ ไม่จะเป็นการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับคนอื่น หรือการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมการทำงาน

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีความพยายามของทุกภาคส่วนในการเตรียมความพร้อมให้บุคลากรของประเทศเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ แต่ข้อมูลจาก สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2566) ยังสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาอยู่ เช่น ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และการขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะตามความต้องการของตลาดแรงงาน

สะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินงานที่ผ่านมา ยังไม่สามารถตอบโจทย์การพัฒนากำลังคนหรือบุคลากรที่มีศักยภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ นันทวัฒน์ ภัทรกรนันท์ (2560) ได้นำเสนอและเน้นว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพื่อสร้างคนที่มีศักยภาพสูง ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับ ทฤษฎีทุนมนุษย์ (Human Capital Theory) ของ Theodore W. Schultz และ Gary Becker ที่มองว่าการลงทุนในการศึกษาและพัฒนาทักษะก็เหมือนการลงทุนในสินทรัพย์ที่จะสร้างผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (Wuttaphan, 2017) รวมทั้ง มนูญญา อีร์กัมปนาทราดา (2564) ชี้ให้เห็นว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นกิจกรรมสำคัญที่ช่วยให้นักศึกษาได้นำความรู้ที่เรียนมาใช้จริง พัฒนาทักษะที่จำเป็นในสภาพแวดล้อมจริง และสามารถสร้างความมั่นใจในการประกอบอาชีพ ประกอบกับประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมสูง จึงจำเป็นต้องศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาในสภาพแวดล้อมการทำงานที่แตกต่างกัน รวมถึงความท้าทายและแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (นันทวัฒน์ ภัทรกรนันท์, 2560) ดังนั้น การฝึกประสบการณ์วิชาชีพจึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทั้งสถาบันการศึกษาและภาคอุตสาหกรรม เพื่อจัดประสบการณ์ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้กับนักศึกษาได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปัจจุบันได้มีการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีทั้งหมด 3 หลักสูตร คือ 1) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (นวัตกรรมการสื่อสารสังคม) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565 2) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาพยนตร์และสื่อดิจิทัล) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565 3) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (นวัตกรรมการสื่อสาร) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564 จึงทำให้มีการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถและทักษะที่หลากหลาย ซึ่งทำให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตต้องมีความหลากหลายตามสาขาที่เรียนด้วยเช่นกัน ดังนั้น การตัดสินใจเลือกสถานประกอบการเพื่อฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตจึงจำเป็นต้องขึ้นอยู่กับคุณลักษณะและปัจจัยต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการให้คำปรึกษาการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตได้อย่างเหมาะสมต่อไป

วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปัจจุบันได้มีการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีทั้งหมด 3 หลักสูตร คือ 1) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (นวัตกรรมการสื่อสารสังคม) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565 2) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาพยนตร์และสื่อดิจิทัล) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565 3) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (นวัตกรรมการสื่อสาร) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564 จึงทำให้มีการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถและทักษะที่หลากหลาย ซึ่งทำให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตต้องมีความหลากหลายตามสาขาที่เรียนด้วยเช่นกัน และด้วยหลักสูตรที่มีความเฉพาะทางมากขึ้น ทำให้ประเภทของสถานประกอบการที่นิสิตแต่ละคนสนใจหรือเหมาะสมกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความแตกต่างกันอย่างมาก ทำให้การเลือกสถานประกอบการเพื่อฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับนิสิต เนื่องจากต้องพิจารณาจากคุณลักษณะและปัจจัยหลายประการที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล เช่น ความสนใจส่วนตัว ทักษะที่ต้องการพัฒนา ความสอดคล้องกับหลักสูตร โอกาสในการทำงานในอนาคต และเงื่อนไขอื่น ๆ ดังนั้น การที่นิสิตต้องตัดสินใจเลือกสถานประกอบการที่หลากหลาย ทำให้วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม และคณาจารย์ต้องเผชิญกับความท้าทายในการให้คำปรึกษาที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของนิสิตแต่ละคน ทำให้การตัดสินใจเลือกสถานประกอบการเพื่อฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตจึงจำเป็นต้องขึ้นอยู่กับคุณลักษณะและปัจจัยต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการให้คำปรึกษาการตัดสินใจ
คัดเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตได้อย่างเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม
- 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม และประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำแนกตามเพศ อายุ สาขา เกรดเฉลี่ยสะสม และสถานประกอบการที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- 3) เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ส่งผลต่อประโยชน์ที่เกิดจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม

การทบทวนวรรณกรรม

ศิริวรรณ มุนินทรวงศ์ (2561) ศึกษาเรื่อง ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและทักษะในการทำงานของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า ทักษะที่นักศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้ในขณะที่เป็นนักศึกษา 5 ลำดับแรกได้แก่ 1) ความสามารถในการสื่อสารกับผู้อื่น 2) ความรู้ความสามารถด้านภาษาญี่ปุ่น 3) ความกระตือรือร้น 4) การทำงานเป็นทีม 5) ความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงาน ส่วนทักษะที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีพัฒนาการน้อย สาขาวิชาควรกำกับติดตาม 4ลำดับแรก ได้แก่ 1) ความรู้ความสามารถด้านภาษาญี่ปุ่น 2) ความสามารถทางด้าน IT 3) ความรู้ทางธุรกิจ 4) ความสามารถในการจัดการและแก้ไขปัญหา

ปณิสยา พิมพ์กลาง (2562) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า จากการศึกษาข้อมูลทั้งก่อนและหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่าปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สายอาชีพ แผนก และบริษัทนั้น สามารถเรียงลำดับตามความสำคัญจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ความใกล้ชิดที่พักอาศัย ความชอบส่วนบุคคล ความสะดวกในการเดินทาง และชื่อเสียงของบริษัท ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่านักศึกษาให้ความสำคัญสูงสุดกับการเลือกสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ ใกล้ที่พัก และสามารถเดินทางได้อย่างสะดวกสบาย ในทางกลับกัน ปัจจัยที่นักศึกษาให้น้ำหนักความสำคัญน้อยที่สุดคือ โอกาสในการได้ปฏิบัติงานจริง ในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ภาวณิ บุญจันดา, ธนาภัสสร สนิธิรักษ์, รุติรัตน์ รักษาศรี, รังสรรค์ หล้าคำจา และ วิมลพร ระเวงวัลย์ (2564) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ พบว่า 1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.00–2.99 ฝึกประสบการณ์วิชาชีพประเภทการฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ คือ โรงแรม/ภัตตาคาร/ร้านอาหาร และมีความคิดเห็นต่อแนวคิดในการเลือกสถานที่ฝึกวิชาชีพ 2 ด้าน คือ 1) ด้านเป้าหมายในการเลือกอยู่ในระดับมาก และ 2) ด้านความเชื่อค่านิยมในการเลือกอยู่ในระดับมาก และ 2. ความสัมพันธ์

ระหว่างแนวคิดในการเลือกอาชีพของนักศึกษาและปัจจัยในการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษามี 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการรับรู้ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกอยู่ในระดับมาก 2) ด้านการสนใจในการตัดสินใจเลือกอยู่ในระดับมาก และ 3) ด้านทัศนคติในการตัดสินใจเลือกอยู่ในระดับมาก

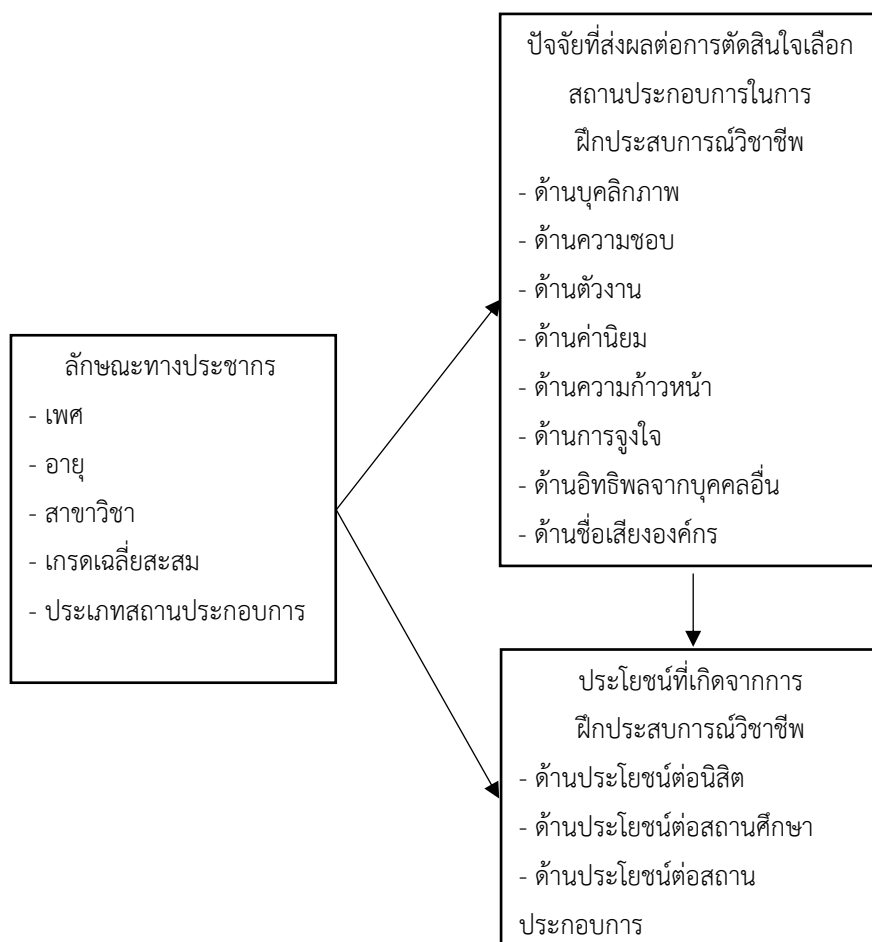
ปาริชาติ บัวเจริญ และคณะ (2565) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ พบว่า มีปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการของนักศึกษาปริญญาตรีประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถานประกอบการ เช่น ชื่อเสียง ความน่าเชื่อถือ สถานที่ตั้งของสถานประกอบการ 2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เช่น สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกของสถานประกอบการ การดูแลความสะอาดภายใน ภายนอก และเครื่องมือของสถานประกอบการ 3) ปัจจัยด้านแรงจูงใจ เช่น แรงจูงใจจากเพื่อน แรงจูงใจจากรุ่นพี่ แรงจูงใจจากคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา 4) ปัจจัยด้านตัวนักศึกษา เช่น ความชอบส่วนตัวของนักศึกษาที่มีต่อสถานประกอบการ ความเชื่อส่วนตัวของนักศึกษาที่มีต่อสถานประกอบการ ความคาดหวังในความรู้ที่จะได้รับจากสถานประกอบการ และ 5) ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย เช่น ค่าที่พักอาศัย (รวม ค่าน้ำ ค่าไฟ) ค่าอาหาร ทั้งนี้ ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถานประกอบการ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านตัวนักศึกษา จำแนกตามเพศมีความแตกต่างกันแต่เมื่อจำแนกตามหลักสูตร พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทุกด้าน และเมื่อจำแนกตามสาขา พบว่า สาขาวิศวกรรมเครื่องกลให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยด้านนักศึกษา แตกต่างจากสาขาอื่น ๆ

สุเทวี คงคุณ (2566) ศึกษาการตัดสินใจในการเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีแนวโน้มเลือก หน่วยงานภาครัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ สำหรับการเก็บเกี่ยวประสบการณ์ทางวิชาชีพ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความพึงพอใจในองค์กรที่มีความมั่นคงและได้รับการยอมรับเป็นอย่างดีในหมู่นักศึกษา 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ได้แก่ (1) แรงจูงใจที่นักศึกษาแสดงให้เห็นถึงระดับแรงจูงใจที่สูง ในกระบวนการคัดเลือกองค์กร (2) การรับรู้และทัศนคติ การรับรู้และทัศนคติของนักศึกษาต่อองค์กร เป้าหมายอยู่ในระดับดี สะท้อนถึงความ รอบคอบในการพิจารณาเลือกองค์กร (3) เป้าหมายและค่านิยมส่วนบุคคล โดยเป้าหมาย ความเชื่อและค่านิยมส่วนบุคคล ของนักศึกษามีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจ โดยแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องที่ชัดเจนระหว่างความมุ่งมั่นส่วนบุคคลกับลักษณะขององค์กรที่ถูกเลือก 2) อุปสรรคและความท้าทายที่พบในการเลือกสถานประกอบการฝึกประสบการณ์ ได้แก่ (1) ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (GPA) นักศึกษาจำนวนหนึ่งประสบปัญหาในการปฏิบัติตาม เกณฑ์ GPA ขั้นต่ำ ที่บางองค์กรกำหนด (2) การเดินทาง การเดินทางไปยังองค์กรที่ตั้งอยู่ห่างไกลจากที่พักเป็นอุปสรรคสำคัญประการหนึ่ง (3) อิทธิพลของเพื่อน นักศึกษาบางรายมีแนวโน้มที่จะเลือกองค์กรตามอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน มากกว่าการพิจารณาถึงความเหมาะสมกับความสามารถหรือเป้าหมายในอาชีพของตนเอง ซึ่งอาจนำไปสู่ความไม่สอดคล้องกับเส้นทางอาชีพในระยะยาวได้

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาในบริบทต่าง ๆ ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยหลักที่นักศึกษาพิจารณา คือ เป้าหมายส่วนบุคคล ค่านิยม การรับรู้ แรงจูงใจ และทัศนคติ รวมถึงปัจจัยเชิงปฏิบัติอย่าง ความใกล้ที่พัก ความสะดวกในการเดินทาง และชื่อเสียงขององค์กร นอกจากนี้ ยังมีการกล่าวถึงอุปสรรคที่พบ เช่น ปัญหา GPA การเดินทางไกล และอิทธิพลจากเพื่อน ซึ่งช่องว่างขององค์ความรู้ที่สำคัญที่ผู้วิจัยให้ความสนใจ คือ การขาดการศึกษาในกลุ่มนิสิต วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งอาจมีปัจจัยที่มีอิทธิพลเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเฉพาะที่แตกต่างออกไปในสาขาวิชาที่มีลักษณะการ

จัดการเรียนเกี่ยวกับด้านนวัตกรรมการสื่อสารและเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น โอกาสในการสร้างสรรค์นวัตกรรม วัฒนธรรมองค์กรที่ยืดหยุ่น หรือการเข้าถึงเทคโนโลยีใหม่ ๆ ซึ่งอาจมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนิสิตกลุ่มนี้แตกต่างจากสาขาวิชาอื่น ดังนั้น การวิเคราะห์ปัจจัยเฉพาะที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม จะนำไปสู่ความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น และเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตร การแนะแนวอาชีพ และการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการที่ตอบโจทย์ความต้องการของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในปีการศึกษา

2566

1.2 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) นิสิตชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 373 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยเกณฑ์ร้อยละ หากมีจำนวนประชากรหลักร้อยละ ให้ใช้กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 25 ในการวิจัยครั้งนี้ ควรใช้กลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุด 94 คน ดังนั้น ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างตอบกลับมา จำนวน 240 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 64.34 ถือว่าจำนวนตัวอย่างใช้ได้

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความชอบ ด้านตัวงาน ด้านค่านิยม ด้านความก้าวหน้า ด้านการจูงใจ ด้านอิทธิพลจากบุคคลอื่น ด้านชื่อเสียงองค์กร

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ประโยชน์ที่เกิดจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม ได้แก่ ด้านประโยชน์ต่อนิสิต ด้านประโยชน์ต่อสถานศึกษา ด้านประโยชน์ต่อสถานประกอบการ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตอนที่ 3 ประโยชน์จากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิต

การตรวจสอบเนื้อหา ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุง แก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา จำนวน 1 ท่าน และด้านการวิจัย จำนวน 2 ท่าน ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์การวิจัยและข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ซึ่งมีค่า IOC ระหว่าง 0.75 – 1.00

จากนั้นนำไปทดลองใช้เพื่อทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability test) กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนิสิตชั้นปีที่ 3 ซึ่ง จะฝึกประสบการณ์วิชาชีพในปีการศึกษา 2567 จำนวน 30 ชุด โดยนำมาทดสอบที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ตามสูตรของ Cronbach's Alpha ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมของข้อคำถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เท่ากับ 0.765 และค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถามประโยชน์จากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิต เท่ากับ 0.834 จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยใช้การส่งแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ด้วย Google form ไปยังแอปพลิเคชันไลน์ในกลุ่มของผู้ลงทะเบียนในรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาการวิชาชีพ โดยการยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยโดยการกระทำด้วยการตอบแบบสอบถามด้วยตนเองผ่าน Google form โดยผู้วิจัยไม่รวบรวมและระบุอีเมลของผู้ตอบแบบสอบถาม

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1) สถิติพรรณนา โดยใช้ค่าสถิติ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้ในการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม และศึกษาระดับการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม

5.2) สถิติอ้างอิง ใช้การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม และประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำแนกตามเพศ อายุ สาขา เกรดเฉลี่ยสะสม และสถานประกอบการที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ส่วนการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ใช้ในการวิเคราะห์การตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ส่งผลต่อประโยชน์ที่เกิดจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านบุคลิกภาพ	4.40	0.52	มาก
2. ด้านความชอบ	4.16	0.66	มาก
3. ด้านตัวงาน	4.34	0.57	มาก
4. ด้านค่านิยม	4.32	0.62	มาก
5. ด้านความก้าวหน้า	4.30	0.77	มาก
6. ด้านการจูงใจ	4.02	0.74	มาก
7. ด้านอิทธิพลจากบุคคลอื่น	3.78	0.90	มาก
8. ด้านชื่อเสียงองค์กร	4.43	0.57	มาก
เฉลี่ยรวม	4.21	0.48	มาก

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.48) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด คือ ด้านชื่อเสียงองค์กร ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.57) ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.52) ในระดับมาก ลำดับที่ 3 คือ ด้านลักษณะงาน ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.57) ในระดับมาก ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด คือ นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่มีผลประกอบการที่ดีสามารถสร้างกำไรได้ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.68) ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตนเอง ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.65) ในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 3 คือ นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่สามารถช่วยพัฒนาศักยภาพการทำงานให้นิสิตได้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.65) ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความหมาย ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านประโยชน์ต่อนิสิต	4.24	0.66	มาก
2. ด้านสถานศึกษา	4.11	0.71	มาก
3. ด้านสถานประกอบการ	4.20	0.70	มาก
เฉลี่ยรวม	4.20	0.70	มาก

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.70) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด คือ ด้านประโยชน์ต่อนิสิต ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.66) ในระดับมาก รองลงมา คือ สถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.70) ในระดับมาก ลำดับที่ 3 คือ ด้านสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.71) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด คือ เกิดการพัฒนาตนเอง มั่นใจในตนเองมากขึ้น ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.68) ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ มีโอกาสถูกรับเข้าทำงานก่อนสำเร็จการศึกษา ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.71) ในระดับมาก ลำดับที่ 3 คือ มีผลการเรียนที่ดีขึ้นหลังจากฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.73) ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของ นิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม และประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำแนกตามเพศ อายุ สาขา เกรดเฉลี่ยสะสม และสถานประกอบการที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2.1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 57.50 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 34.60 ลำดับที่ 3 เป็นกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 7.90 โดยส่วนใหญ่มีอายุ 21 ปี จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 57.50 รองลงมา คือ อายุ 22 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0. ลำดับที่ 3 คือ อายุ 22 ปีขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 ทั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ใน สาขาคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80 รองลงมา คือ สาขาการผลิตภาพยนตร์และสื่อ ดิจิทัล จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40 ลำดับที่ 3 สาขาการแสดงและกำกับการแสดงภาพยนตร์ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 10.80 ส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยสะสมมากที่สุด อยู่ระหว่าง 3.01 – 3.50 จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 50.80 รองลงมา คือ มีเกรดเฉลี่ยสะสม อยู่ระหว่าง 3.51 – 4.00 จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 ลำดับที่ 3 คือ มีเกรดเฉลี่ย สะสม อยู่ระหว่าง 2.51 – 3.00 จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 10.80 โดยประเภทของสถานประกอบการที่นิสิตส่วนใหญ่ ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คือ องค์กรธุรกิจ/ ภาคเอกชน/ ภาคธุรกิจ จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 90 รองลงมา คือ องค์กรด้านการศึกษา/ สถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.30 ลำดับที่ 3 คือ องค์กรรัฐวิสาหกิจ/ กิจการของรัฐ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 เท่ากันกับ องค์กรพัฒนาเอกชน/ NGOs/ มูลนิธิ จำนวน 6 คน คิดเป็น ร้อยละ 2.50

2.2 การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแตกต่างกัน โดยเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ อายุ สาขา เกรดเฉลี่ยสะสม และสถานประกอบการที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำแนกตามเพศ

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจเลือกสถานประกอบการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.597	2	0.799	3.495	0.032
	ภายในกลุ่ม	54.151	237	0.228		
	รวม	55.748	239			

ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำแนกตามเพศ จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยรวมแตกต่างกัน (P-value = 0.032) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยด้านที่แตกต่างกัน ได้แก่ 1) ด้านค่านิยม กัน (P-value = 0.031) 2) ด้านความก้าวหน้า (P-value = 0.016) ด้านการจงใจ (P-value = 0.028)

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำแนกตามอายุ

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจเลือกสถานประกอบการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.626	4	0.156	0.667	0.616
	ภายในกลุ่ม	55.122	235	0.235		
	รวม	55.748	239			

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ไม่ด้านใดที่มีความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาารายประเด็น พบว่า มีประเด็นที่แตกต่างกัน คือ นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่สอดคล้องกับสาขาที่เรียน (P-value = 0.00) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำแนกตามสาขาวิชาเอก

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.764	9	0.196	0.835	0.585
	ภายในกลุ่ม	53.985	230	0.235		
	รวม	55.748	239			

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสาขาวิชาเอกแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยรวม ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ไม่ด้านใดที่มีความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า มีประเด็นที่แตกต่างกัน คือ 1) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่สามารถส่งเสริมบุคลิกภาพอย่างสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียนมา (P-value = 0.048) 2) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่สอดคล้องกับสาขาที่เรียน นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่สอดคล้องกับสาขาที่เรียน (P-value = 0.00) 3) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่มีสายงานอาชีพที่ต้องการทำเมื่อจบการศึกษา (P-value = 0.028) 4) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่ได้ฝึกปฏิบัติงานตรงกับสาขาวิชาที่เรียนมามากที่สุด (P-value = 0.000) 5) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่สามารถช่วยสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมได้เป็นอย่างดี (P-value = 0.043) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.017	3	0.339	1.462	0.226
	ภายในกลุ่ม	54.731	236	0.232		
	รวม	55.748	239			

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยด้านที่แตกต่างกัน ได้แก่ 1) ด้านความชอบ (P-value = 0.047) 2) ด้านการจูงใจ (P-value = 0.003) 3) ด้านอิทธิพลจากบุคคลอื่น (P-value = 0.009) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีความ

แตกต่างกัน ได้แก่ 1) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่เป็นที่รู้จักของผู้คนทั่วไป (P-value = 0.043) 2) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่อยู่ใกล้บ้านหรือที่พัก (P-value = 0.030) 3) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่ครอบครัวหรือญาติพี่น้องแนะนำ (P-value = 0.005) 4) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่อาจารย์ผู้สอน หรืออาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ (P-value = 0.006) 5) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการจากรุ่นพี่ในสาขาเดียวกันหรือสถานศึกษาเดียวกันแนะนำ (P-value = 0.010) 6) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่เพื่อนร่วมสาขาชักชวนไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้วยกัน (P-value = 0.017) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำแนกตามสถานประกอบการที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.825	5	0.165	0.703	0.622
	ภายในกลุ่ม	54.923	234	0.235		
	รวม	55.748	239			

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานประกอบการที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ไม่ด้านใดที่มีความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ 1) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่สามารถส่งเสริมบุคลิกภาพอย่างสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียนมา (P-value = 0.024) 2) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่ได้ฝึกปฏิบัติงานตรงกับสาขาวิชาที่เรียนมามากที่สุด (P-value = 0.017) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2.3 การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแตกต่างกัน โดยเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ อายุ สาขา เกรดเฉลี่ยสะสม และสถานประกอบการที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
จำแนกตามเพศ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3.391	2	1.696	3.557	0.030
	ภายในกลุ่ม	112.967	237	0.477		
	รวม	116.359	239			

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยรวม (P-value = 0.030) แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยด้านที่แตกต่างกัน ได้แก่ 1) ด้านสถานศึกษา (P-value = 0.020) 2) ด้านสถานประกอบการ (P-value = 0.030) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ 1) มีความพร้อมในการปฏิบัติงานจริงเมื่อจบการศึกษา (P-value = 0.003) 2) เกิดความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ (P-value = 0.034) 3) เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ (P-value = 0.024) 4) สถานศึกษาได้รับการยอมรับจากตลาดแรงงานและสถานประกอบการอื่น ๆ (P-value = 0.042) 5) สถานประกอบการมีนักศึกษาช่วยทำงานตลอดปี (P-value = 0.007) 6) สามารถคัดเลือกพนักงานที่มีความสามารถได้มากขึ้น (P-value = 0.024) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
จำแนกตามอายุ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.780	4	0.445	0.913	0.457
	ภายในกลุ่ม	114.578	235	0.488		
	รวม	116.359	239			

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ไม่ด้านใดที่มีความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ไม่มีประเด็นใดแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
จำแนกตามสาขาวิชาเอก

ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	7.313	9	0.813	1.714	0.087
	ภายในกลุ่ม	109.045	230	0.474		
	รวม	116.359	239			

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสาขาวิชาเอกแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ไม่ด้านใดที่มีความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ประเด็นใดแตกต่างกัน ได้แก่ 1) เกิดทักษะการสื่อสารกับผู้อื่นในการปฏิบัติงาน 2) มีโอกาสถูกรับเข้าทำงานก่อนสำเร็จการศึกษา 3) สถานศึกษาได้รับการยอมรับจากตลาดแรงงานและสถานประกอบการอื่น ๆ 4) สถานประกอบการมีนักศึกษาช่วยทำงานตลอดปี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
จำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.542	3	0.181	0.368	0.776
	ภายในกลุ่ม	115.816	236	0.491		
	รวม	116.359	239			

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ไม่ด้านใดที่มีความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ไม่มีประเด็นใดแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
จำแนกตามสถานประกอบการที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.884	5	0.577	1.190	0.315
	ภายในกลุ่ม	113.474	234	0.485		
	รวม	116.359	239			

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานประกอบการที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ไม่ด้านใดที่มีความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า มีประเด็นใดแตกต่างกัน ได้แก่ โอกาสเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3) ผลการศึกษาการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ส่งผลต่อประโยชน์ที่เกิดจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม

ตารางที่ 13 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพที่มีต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้

ตัวแปร	B	SE _B	β	t
1) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่มีผลประโยชน์ที่ดีที่สุดสามารถสร้างกำไรในระดับสูง	0.420	0.263	0.411	7.775
2) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่อยู่ใกล้บ้านหรือที่พัก	0.226	0.054	0.380	7.180
R = 0.586, R Square = 0.343, F = 61.826, SE. = 0.263, ค่าคงที่ = 1.486				

จากผลการวิจัย พบว่า การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ (Pearson Correlation) ระหว่างตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และตัวแปรประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อยู่ระหว่าง 0.021 – 0.725 ซึ่งถือว่าตัวแปรไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สูงเกินไป โดยตัวแปรมีค่า VIF อยู่ระหว่าง 1.730 – 4.137 แสดงถึงความสัมพันธ์ระดับปานกลางระหว่างตัวแปรทำนายแต่ละตัว

เมื่อวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่สามารถพยากรณ์ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้ ประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ 1) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่มีผลประโยชน์ที่ดีที่สุดสามารถสร้างกำไรในระดับสูง 2) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่อยู่ใกล้บ้านหรือที่พัก 3) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถาน

ประกอบการที่มีสายงานอาชีพที่ต้องการทำเมื่อจบการศึกษา 4) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการ จากรุ่นพี่ในสาขาเดียวกันหรือสถานศึกษาเดียวกันแนะนำ ทั้งนี้ แบบจำลองปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ ดีที่สุด ประกอบด้วย 1) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่มีผลประกอบการที่ดีสามารถสร้างกำไรได้ในระดับสูง 2) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่อยู่ใกล้บ้านหรือที่พัก สามารถพยากรณ์ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้ ร้อยละ 34.3 (R-square = 0.343) ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ

ดังนั้น แบบจำลองที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปรจำนวน 2 ตัว เป็นแบบจำลองที่ดีที่สุด ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่สามารถพยากรณ์ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้แก่ 1) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่มีผลประกอบการที่ดีสามารถสร้างกำไรได้ในระดับสูง และ 2) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่อยู่ใกล้บ้านหรือที่พัก โดยสามารถสร้างเป็นสมการในรูปคะแนนดิบและสมการในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 1.486 + 0.420 * (\text{นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่มีผลประกอบการที่ดีสามารถสร้างกำไรได้ในระดับสูง}) + 0.226 * (\text{นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่อยู่ใกล้บ้านหรือที่พัก})$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = 0.411 * (\text{นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่มีผลประกอบการที่ดีสามารถสร้างกำไรได้ในระดับสูง}) + 0.380 * (\text{นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่อยู่ใกล้บ้านหรือที่พัก})$$

อภิปรายผล

1. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด คือ ด้านชื่อเสียงองค์กร ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด คือ นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่มีผลประกอบการที่ดีสามารถสร้างกำไรได้ในระดับสูง ในระดับมากที่สุด ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด คือ ด้านประโยชน์ต่อนิสิต ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด คือ เกิดการพัฒนาตนเอง มั่นใจในตนเองมากขึ้น ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ จากการศึกษาของ ตัสนิมช ศรีรัตน์ และกุลกานต์ เมเวส (2562) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพและเลือกอาชีพของคนรุ่นใหม่มีความคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของความสะดวกสบายและความชอบส่วนบุคคล นักศึกษาให้ความสำคัญกับการเลือกสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ใกล้ที่พักและเดินทางสะดวก ขณะที่ผู้ที่เลือกอาชีพข้างต้นให้ความสำคัญกับความชอบและความถนัดส่วนตัว นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลของปัจจัยภายนอก เช่น ค่าตอบแทนและอิทธิพลจากคนรอบข้าง ซึ่งมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเลือกอาชีพเช่นกัน ผลการวิจัยเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า การทำความเข้าใจปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของคนรุ่นใหม่ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวางแผนอาชีพ การพัฒนาหลักสูตร และการบริหารจัดการทรัพยากร และชื่อเสียงองค์กรของสถานประกอบการ เป็นต้น นอกจากนี้ ปาริชาติ บัวเจริญ, ประภัสสร สมสถาน และ

นพรัตน์ เตชะพันธุ์รัตนกุล (2565) ยังพบว่า ความคิดเห็นต่อความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการของนักศึกษาที่มีความสำคัญมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ด้านตัวนักศึกษาและด้านภาพลักษณ์ของสถานประกอบการ

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยรวมแตกต่างกัน ($P\text{-value} = 0.032$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ สาขาวิชา เกรดเฉลี่ยสะสม สถานประกอบการที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 รวมทั้งผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยรวม ($P\text{-value} = 0.030$) แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ สาขาวิชา เกรดเฉลี่ยสะสม สถานประกอบการที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่สามารถพยากรณ์ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้แก่ 1) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่มีผลประกอบการที่ดีสามารถสร้างกำไรได้ในระดับสูง และ 2) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่อยู่ใกล้บ้านหรือที่พัก ซึ่งสอดคล้องกับ สุเทวี คงคุณ (2566) ที่พบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการจ้าง การรับรู้ และทัศนคติ ในการเลือกสถานประกอบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัจจัยด้านเป้าหมายและความเชื่อค่านิยม ที่สอดคล้องกับแนวทางการเลือกอาชีพในอนาคต อย่างไรก็ตาม ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการ ได้แก่ เกรดเฉลี่ยที่ไม่ตรงตามเกณฑ์ การเดินทางไกล และการขาดความพร้อมในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นอกจากนี้ การเลือกสถานประกอบการตามเพื่อนโดยไม่คำนึงถึงความสามารถของตนเอง ก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ รวมทั้ง ภาวิณี บุญจันดา และคณะ (2564) ที่พบว่า การตัดสินใจเลือกสถานประกอบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับเป้าหมายอาชีพในอนาคตของนักศึกษา ผลการวิจัยหลายชิ้นชี้ให้เห็นว่า นักศึกษาที่มุ่งมั่นในสาขาอาชีพใดเป็นพิเศษ มักจะเลือกสถานประกอบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับสาขานั้น ๆ และมีความมั่นคงของงาน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการทำงานหลังจบการศึกษา การตัดสินใจเลือกสถานประกอบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจึงไม่ใช่เพียงแค่การตอบโจทย์ความสะดวกสบายเท่านั้น แต่ยังเป็นการวางแผนอาชีพในระยะยาวอีกด้วย ดังนั้น นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่มีผลประกอบการที่ดีสามารถสร้างกำไรได้ในระดับสูง ซึ่งสะท้อนถึงความมั่นคงของสถานประกอบการและค่าตอบแทนที่จะได้จากสถานประกอบการที่สูงมากกว่าสถานประกอบการที่มีผลกำไรต่ำ

องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัยนี้นำเสนอองค์ความรู้ใหม่โดยแสดงให้เห็นว่า “ชื่อเสียงขององค์กร” และ “ผลประกอบการที่ดีของสถานประกอบการ” เป็นปัจจัยสำคัญที่ไม่เพียงส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตเท่านั้น แต่ยังสามารถใช้แสดงถึงประโยชน์ที่นิสิตจะได้รับจากการฝึกงาน องค์ความรู้นี้ถือเป็นการขยายจากแนวคิดด้านแรงจูงใจใน

การเลือกอาชีพ โดยชี้ให้เห็นถึงการมองอนาคตในระยะยาวของนิสิต ที่ไม่ได้เลือกสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพียงเพราะความสะดวก แต่พิจารณาความมั่นคงและศักยภาพขององค์กรเพื่อเชื่อมโยงกับเส้นทางอาชีพในอนาคต จุดเด่นของผลการวิจัยคือการสร้างความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างการตัดสินใจเลือกสถานที่ฝึกประสบการณ์กับการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพของนิสิต ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนการแนะแนวอาชีพ การพัฒนาหลักสูตร และการบริหารจัดการความร่วมมือกับสถานประกอบการ ส่วนข้อจำกัดขององค์ความรู้ที่ได้คือการใช้กลุ่มตัวอย่างจำกัดในบางสาขาวิชา และเน้นข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งอาจไม่สะท้อนเจตคติที่หลากหลายอย่างลึกซึ้ง ทั้งนี้ องค์ความรู้ดังกล่าวมีศักยภาพในการนำไปปรับใช้เชิงนโยบายเพื่อยกระดับระบบฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

1.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด คือ ด้านชื่อเสียงองค์กร ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด คือ นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่มีผลประกอบการที่ดีสามารถสร้างกำไรได้ในระดับสูง ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้

1) จัดทำฐานข้อมูลสถานประกอบการคุณภาพ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานประกอบการที่มีผลประกอบการดี มีความน่าเชื่อถือ และมีโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่น่าสนใจ พร้อมข้อมูลติดต่อ

2) จัดกิจกรรมแนะนำสถานประกอบการ เชิญตัวแทนจากองค์กรที่มีผลประกอบการดีมาร่วมบรรยาย แนะนำองค์กร และตอบข้อซักถามแก่นิสิต เพื่อสร้างแรงจูงใจและความเข้าใจ

3) เผยแพร่ความสำเร็จของศิษย์เก่า นำเสนอเรื่องราวความสำเร็จของศิษย์เก่าที่เคยฝึกประสบการณ์วิชาชีพหรือทำงานในองค์กรที่มีชื่อเสียงและผลประกอบการดี เพื่อเป็นแรงบันดาลใจและยืนยันคุณภาพของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

1.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด คือ ด้านประโยชน์ต่อนิสิต ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด คือ เกิดการพัฒนาตนเอง มั่นใจในตนเองมากขึ้น ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้

1) จัดเวิร์คช็อปหรือสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนา EQ และ Soft Skills นอกเหนือจาก Hard Skills และควรจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะทางอารมณ์และสังคม เช่น ทักษะการสื่อสาร การนำเสนอ การแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม และการปรับตัว ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมความมั่นใจ

2) จัดให้มีกิจกรรมสะท้อนผล (Reflection Activities) หลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อกระตุ้นให้นิสิตได้ทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้ จุดแข็ง จุดที่ต้องพัฒนา และความรู้สึกที่เปลี่ยนแปลงไปจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อตระหนักถึงการพัฒนาตนเองที่เกิดขึ้น

3) สร้างพื้นที่ให้นิสิตได้แบ่งปันประสบการณ์ จัดกิจกรรมให้นิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้เล่าประสบการณ์ ความท้าทาย และสิ่งที่ได้รับ เพื่อเป็นแรงบันดาลใจและแนวทางให้กับนิสิตรุ่นน้อง

1.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่สามารถพยากรณ์ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้ ได้แก่ 1) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่มีผลประกอบการที่ดีสามารถสร้างกำไรได้ในระดับสูง และ 2) นิสิตจะเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพสถานประกอบการที่อยู่ใกล้บ้านหรือที่พัก ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้

1) ขยายเครือข่ายสถานประกอบการ วิทยาลัยฯ ควรพิจารณาขยายความร่วมมือกับสถานประกอบการในพื้นที่ใกล้เคียงกับที่พักของนิสิต ไม่ใช่แค่เพียงในเขตเมืองใหญ่นั้น เพื่อตอบสนองความต้องการของนิสิตที่ต้องการฝึกประสบการณ์วิชาชีพใกล้บ้านหรือที่พัก

2) วิทยาลัยฯ ควรวิเคราะห์ข้อมูลสถานประกอบการที่มีผลประกอบการโดดเด่นในแต่ละอุตสาหกรรม และสร้างความสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อเชิญชวนให้เข้าร่วมโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การมีรายชื่อสถานประกอบการที่เป็นที่ต้องการของนิสิตจำนวนมาก จะช่วยเพิ่มโอกาสให้นิสิตได้เลือกสถานประกอบการที่ตรงกับความต้องการและส่งผลให้ได้รับประโยชน์จากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญ คือ นิสิตมีแนวโน้มที่จะเลือกสถานประกอบการที่มั่นคง มีชื่อเสียงที่ดี และมีศักยภาพในการสร้างกำไร เพื่อหวังว่าจะได้รับประสบการณ์ที่มีคุณภาพสูง ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาตนเอง และความมั่นใจในตนเองที่เพิ่มขึ้น โดยควรให้ความสำคัญกับการที่สถาบันการศึกษาและสถานประกอบการที่จะร่วมกันพัฒนาโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้ตอบโจทย์ความต้องการของนิสิตและตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการเพื่อฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เช่น ปัจจัยทางเศรษฐกิจของครอบครัว หรือผลกระทบของการระบาดของโรคที่อาจเกิดขึ้นอีก และควรมีการวิจัยเพื่อติดตามประเมินผลในระยะยาว เพื่อดูว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในปัจจุบัน มีผลต่อการเลือกงานหลังสำเร็จการศึกษาหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- ณภัทร วุฒะพันธ์. (2560). ทฤษฎีทุนมนุษย์: ทฤษฎีของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นัยสำคัญและอนาคต. *วารสารราชภัฏ วิทยาศาสตร์และมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 18(2), 240-253.
- ตัสนิมซ์ ศรีรัตน์ และกุลกานต์ เมเวส. (2562). เหตุผลในการเลือกอาชีพช่วงตัดผมมืออาชีพของกลุ่มคนเจนเนอเรชั่นวาย ภาควิชา: ช่วงตัดผมมืออาชีพ อาเภอดใหญ่ จังหวัดสงขลา (ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชา บริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นันทวัฒน์ ภัทรกรนันท์. (2560). การพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตร บัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ*, 10(2), 1317-1329.
- ปณัสยา พิมพ์กลาง. (2562). ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเลือกสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ. ในการประชุมวิชาการนำเสนอ ผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2 (443-450). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ปาริชาติ บัวเจริญ, ประภัสสร สมสถาน และนพรัตน์ เตชะพันธ์รัตนกุล. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกฝึกงานวิชาชีพใน

- สถานประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ล้านนา เชียงใหม่. *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ*, 32(2), 112-127.
- ภาวิณี บุญจันดา, ธนาภัสสร สุนธิรักษ์, จูติรัตน์ รักษาศรี, รังสรรค์ หล้าคำจา และ วิมลพร ระเวงวัลย์. (2564). การศึกษา
ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. *วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*,
7(2), 95-101.
- มนัญญา ชีรกัมปนาทธาดา. (2564). คู่มือปฏิบัติงานหลัก: การฝึกประสบการณ์วิชาชีพนักศึกษา. คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ศิริวรรณ มุนินทร์วงศ์. (2561). ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและทักษะในการทำงานของนักศึกษาสาขาวิชา
ภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. *วารสารเครือข่ายญี่ปุ่นศึกษา ฉบับพิเศษ*, 8(3), 206-218.
- สุเทวี คงคุณ. (2566). การตัดสินใจในการเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*, 6(1),
A14-A25.